

KLASA: UP/I-344-03/19-11/122

URBROJ: 376-05-3-19-13

Zagreb, 15. svibanj 2019.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 11., članka 28. stavka 6. i članka 29. stavak 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09) u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i utvrđivanja visine naknade za pravo puta na županijskim i lokalnim cestama Dubrovačko-neretvanske županije, povodom zahtjeva Županijske uprave za ceste Dubrovačko-neretvanske županije, koju zastupa xx, odvjetnica iz Rijeke, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, 15. svibnja 2019. donijela je

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 (dalje: HT), infrastrukturni operator i ima pravo puta na županijskim i lokalnim cestama na području Dubrovačko-neretvanske županije navedenim u Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN br. 103/18) koja je sastavni dio ovog rješenja, koje ceste se nalaze u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem Županijske uprave za ceste Dubrovačko-neretvanske županije, a na kojim cestama HT ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) prema podacima o EKI navedenim u Elaboratu za pravo puta broj 130/2019 (dalje: Elaborat), koje nekretnine koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje svoje EKI. Elaborat je u dijelu o količini, vrsti i prostornom položaju EKI sastavni dio ovog rješenja.
- II. Količinu i vrstu EKI iz točke I. ovog rješenja čine trase kableske kanalizacije te trase elektroničkih komunikacijskih vodova u zemlji i nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova navedene u Elaboratu.
- III. Utvrđuje se godišnja naknada za pravo puta za korištenje nekretnina iz točke I. ovog rješenja prema površini zemljišta na kojem se nalazi EKI sukladno podacima navedenim u Elaboratu uz primjenu iznosa i načina obračuna određenog u članku 6. i 7. stavcima 2), 3) i 4) Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN br. 152/11, 151/14 i 95/17).
- IV. Županijska uprava za ceste Dubrovačko-neretvanske županije ima pravo na godišnju naknadu za pravo puta iz ovog rješenja od 11. ožujka 2019.
- V. Obvezuje se HT u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog rješenja napraviti obračun godišnje naknade za pravo puta temeljem parametara iz ovog rješenja te obračun sa svim podacima koji su primijenjeni, dostaviti HAKOM-u i Županijskoj upravi za ceste Dubrovačko-neretvanske županije.

- VI. Obvezuje se HT u roku 10 (deset) dana od primitka ovog rješenja platiti Županijskoj upravi za ceste Dubrovačko-neretvanske županije naknadu za pravo puta za prvu godinu i dostaviti dokaz o uplati naknade. Svaka sljedeća godišnja naknada za pravo puta plaća se u roku od 8 (osam) dana po isteku razdoblja za koje je naknada plaćena.
- VII. Obvezuje se Županijska uprava za ceste Dubrovačko-neretvanske županije omogućiti HT-u ostvarivanje prava puta na nekretninama iz točke I. ovog rješenja.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 11. ožujka 2019. zahtjev Županijske uprave za ceste Dubrovačko-neretvanske županije (dalje: ŽUC), kojim se traži utvrđivanje infrastrukturnog operatora na nekretninama koje su u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a i utvrđivanje visine naknade za pravo puta, na kojim nekretninama HT ima položenu svoju elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu (dalje: EKI), sve temeljem članka 28. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17; dalje: ZEK). Uz zahtjev, ŽUC je dostavio Ugovor br. F4.1-411/13 o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama na području Dubrovačko-neretvanske županije od 30.12.2013., Aneks 1. Ugovor o osnivanju prava služnosti br. F4.1-411/13 na županijskim i lokalnim cestama na području Dubrovačko-neretvanske od 10.12.2014. (dalje: Ugovor i Aneks 1 Ugovora), Izjavu o otkazu navedenog Ugovora i Aneksa 1 Ugovora i popis županijskih cesta sukladno Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN br. 103/2018).

HAKOM je zaključkom od 11. ožujka 2019. naložio HT-u da se očituje posjeduje li izgrađenu EKI na dijelu cestovnog zemljišta na svim županijskim cestama kojima upravlja ŽUC i je li za predmetnu EKI infrastrukturni operator, da dostavi kompletni geodetski elaborat na katastarskim podlogama, u digitalnom obliku, (vektorizirani digitalni katastarski plan) za cjelokupnu EKI na svim županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja ŽUC, sukladno članku 4. Zakona o cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14; dalje: ZC).

HT se 18. ožujka 2019. očitovao da je infrastrukturni operator za postavljenu EKI na javnim cestama kojima upravlja ŽUC te da je 11. ožujka 2019. zaprimio izjavu ŽUC-a o otkazu Ugovora i Aneksa 1 Ugovora. HT je 26. travnja 2019. dostavio CD na kojem je Elaborat za pravo puta br. 130/2019 na katastarskim podlogama za EKI koju ima postavljenu na svim županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja ŽUC i tablice s popisom svih katastarskih čestica na nekretninama koje su u vlasništvu ili pod upravljanjem ŽUC-a, a na kojima HT ima postavljenu EKI, elektroničku komunikacijsku mrežu i drugu povezanu opremu s podacima iz javnih registara predmetnih katastarskih čestica te količinama postavljene komunikacijske infrastrukture na istima, Izjavu o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s vlasnicima nekretnina br. 672/2018 od 14.01.2019.

ŽUC je 2. svibnja 2019. dostavio očitovanje u kojem navodi kako se temeljem članka 28. i 29. ZEK-a traži provođenje postupka i utvrđivanje visine naknade za pravo puta, da se radi o javnim cestama u vlasništvu RH sukladno člancima 129. i 130. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96 - 152/14; dalje: ZV) koje vlasništvo je stečeno *ex lege*, temeljem zakona, da su odnosi bili uređeni Ugovorom i Aneksom 1 Ugovora koji su otkazani sukladno članku 212.

stavcima 1. i 3. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, dalje: ZOO) i Izjavom ŽUC-a o otkazu od 07.03.2019., a koju je HT zaprimio 11.03.2019.

Obzirom da niti jedna stranka postupka nije zatražila održavanje usmene rasprave, ista u postupku nije održana. HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i javno dostupnih evidencija, utvrdio kako slijedi.

ŽUC traži provođenje postupka iz članka 28. stavka 6. ZEK-a u odnosu na nekretnine koje su u vlasništvu Republike Hrvatske, a pod upravljanjem ŽUC-a. Stoga je u ovom postupku bilo potrebno utvrditi je li HT infrastrukturni operator na području na kojem se nalaze županijske i lokalne ceste u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a, količinu i vrstu EKI koju ima na predmetnom području, visinu naknade za pravo puta koju je obvezan plaćati ŽUC-u kao upravitelju županijskih i lokalnih cesta u vlasništvu Republike Hrvatske na kojima se nalazi EKI te datum od kojeg teče obveza plaćanja naknade za pravo puta.

HT je infrastrukturni operator na području županijskih i lokalnih cesta ŽUC-a

Temeljem članka 28. i 29. ZEK-a smatra se da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio EKI na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27. stavka 1. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od sljedećih uvjeta:

-da posjeduje uporabnu dozvolu izdanu na svoje ime ili na ime svojih univerzalnih ili pojedinačnih pravnih prednika,

– da se koristi EKI bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena ta infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezina korištenja.

Da je HT infrastrukturni operator na predmetnim nekretninama proizlazi iz izjave broj br. 672/2018 od 14.01.2019. o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s vlasnikom nekretnina prema popisu čestica iz Elaborata. Navedene dokaze ŽUC nije osporio. Dakle, nesporno je utvrđeno da HT ima pravo puta na predmetnim nekretninama utvrđenim Elaboratom na kojem se nalazi njegova EKI, jer navedeno pravo proizlazi iz čl. 28. st.1. ZEK-a.

Nadalje, člancima 27. – 29. ZEK-a regulirana su prava operatora javnih komunikacijskih mreža da kao infrastrukturni operatori na cijelom području Republike Hrvatske imaju pravo gradnje, održavanja, razvoja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama ZEK-a i posebnim propisima. Dakle, pravo puta na području županijskih i lokalnih cesta u vlasništvu Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a na kojem se nalazi EKI HT-a nesporno postoji u korist HT-a, iz čega proizlazi da i naknada za pravo puta nesporno pripada vlasniku nekretnina, odnosno ŽUC-u koji prema odredbama ZC-a ostvaruje vlasničke ovlasti u ime RH.

ŽUC je pokretanjem postupka pred HAKOM-om jasno izrazio volju da se rješenjem odredi naknada za pravo puta na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, a pod upravljanjem ŽUC-a.

Količina i vrsta EKI HT-a

Količina, vrsta i prostorni položaj EKI HT-a na županijskim i lokalnim cestama Dubrovačko-neretvanske županije je navedena u Elaboratu za pravo puta br. 130/2019, kojeg je izradio i dostavio HT. U navedenom dokumentu, za cjelokupnu EKI (za trase kabela u zemlji bez kabela u zemlji bez kabela) vidljiv je prostorni položaj EKI na svim županijskim i lokalnim cestama Dubrovačko-neretvanske županije, kao i vrsta i količina EKI po svakoj cesti.

Elaborat je izrađen povezivanjem geodetski snimljenih trasa EKI u digitalnom obliku (podatci s terena) s digitalnim katastarskim planovima. Elaborat sadrži pregledni popis obrađenih županijskih i lokalnih cesta Dubrovačko-neretvanske županije s iskazanim dužinama trasa EKI koja prolazi županijskim i lokalnim cestama te s posebno iskazanom dužinom trasa EKI na županijskim i lokalnim cestama Dubrovačko-neretvanske županije.

HAKOM smatra da je činjenično stanje u pogledu utvrđenja koje su to točno nekretnine javne ceste nesporno jer proizlazi iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/18) Republike Hrvatske, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, a koje ceste su snimljene u Elaboratu. Dakle, kako su u Elaboratu navedene nekretnine koje su županijske i lokalne ceste Dubrovačko-neretvanske županije, HAKOM smatra da je činjenično stanje u pogledu nekretnina na kojima se nalaze ceste u dovoljnoj mjeri utvrđeno.

Vlasništvo Republike Hrvatske pod upravom ŽUC-a na katastarskim česticama na kojima se nalazi EKI HT-a

U ovom postupku bilo je potrebno utvrditi je li ŽUC ovlašten u ime Republike Hrvatske podnijeti zahtjev iz članka 28. stavka 6. ZEK-a te je li moguće imati pravo puta na javnim cestama ili isključivo pravo služnosti i pravo građenja.

U ovom, slučaju HAKOM je uzeo u obzir stav Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (dalje: Sud) izraženog u presudi pod poslovnim brojem: UsII-232/18 od 20. prosinca 2018., kojom je Sud u identičnom slučaju potvrdio stav HAKOM-a donesen na zahtjev Županijske uprave za ceste Istarske županije i odbio tužbeni zahtjev HT-a.

Temeljem ZC-a, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati županijskim i lokalnim cestama (članak 3. ZC-a). Republika Hrvatska, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture donijelo je Odluku o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/18) kojom se razvrstavaju autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (članak 7. ZC-a). Elaborat stvarnog stanja položaja EKI-a izrađen je od strane HT-a u odnosu na sve županijske i lokalne ceste Dubrovačko-neretvanske županije. Vlasništvo županijskih i lokalnih cesta je određeno *ex lege*, a upis prava vlasništva na nekretninama u zemljišnim knjigama nije konstitutivnog već deklaratornog karaktera. Neovisno o tome tko je upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama, vlasnik županijskih i lokalnih cesta je Republika Hrvatska uz županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati istima. Zemljišnoknjižno stanje nije jedino relevantno u postupku dokazivanja prava vlasništva na nekretninama, osobito u slučaju javnih i nerazvrstanih cesta koje su ZC-om *ex lege* postale vlasništvo jedinica lokalne samouprave na čijem području se nalaze ili javne ceste vlasništvo RH

pod upravljanjem ŽUC-a. Imajući na umu odredbe ZC-a prema kojima se upisi prava vlasništva provode po službenoj dužnosti, na te nekretnine se primjenjuje vlasničkopravni režim uspostavljen ZC-om. Kako se u konkretnom slučaju radi o neupisanom pravu vlasništva RH na tako stečenim nekretninama u zemljišne knjige, zemljišnoknjižno stanje nije relevantno za utvrđenje vlasnika te vrste nekretnine. Opisani stav Suda iznesen je u nizu presuda (UsII-8/17-5, UsII-179/18, UsII-232/18-5, UsII-37/17-6, UsII-166/18).

HAKOM u ovom postupku nije utvrđivao je li na županijskim i lokalnim cestama Dubrovačko-neretvanske županije upisano pravo vlasništva u zemljišnim knjigama u korist Republike Hrvatske i pod upravljanjem ŽUC-a. Naime, vlasništvo Republike Hrvatske uz pravo upravljanja ŽUC-a na navedenim nekretninama stečeno je *ex lege* te naknada za pravo puta pripada vlasniku županijskih i lokalnih cesta uz uvjet da je nedvojbeno utvrđeno da se radi o cestama. Takav stav potvrđuje i Visoki upravni sud Republike Hrvatske u presudi UsII-232/18.

U pogledu aktivne legitimacije ŽUC-a za ostvarivanjem prava na naknadu za pravo puta, HAKOM je zatražio mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske koje u očitovanju (broj: M-DO-145/2017-2 od 21. prosinca 2017.) navodi da je naknada za pravo puta temeljem ZEK-a po svom sadržaju naknada za pravo služnosti na javnoj cesti, a to je jedan od izvora financiranja javnih cesta propisan člankom 86. ZC-a te budući da je Republika Hrvatska temeljem ZC-a ovlastila županijske uprave za ceste za ubiranje naknade za pravo služnosti na županijskim i lokalnim cestama, to znači da se ovlaštenikom prava na naknadu za pravo puta u smislu članka 28. ZEK-a ima smatrati pravna osoba koja upravlja tom cestom.

U vezi aktivne legitimacije ŽUC-a i prava na naknadu za pravo puta, Republika Hrvatska, Ministarstvo državne imovine u svom očitovanju (Klasa: 940-01/17-03/5225, urbroj: 536-03-02-02/02-2 od 04. prosinca 2017.) navodi: „...*subjekt koji je, ili koji će biti utvrđen infrastrukturnim operatorom obvezan je plaćati naknadu za pravo puta na svim nekretninama odnosno zemljišnim česticama koje su u vlasništvu ili na upravljanju Županijske uprave za ceste, s obzirom da isto upravo proizlazi iz citiranog članka 28. st. 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama.*“.

Sukladno članku 3. ZC-a, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, a u zemljišne knjige se upisuju kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati županijskim i lokalnim cestama. ŽUC je prema odredbama ZC-a, prvenstveno članku 3. stavku 6. i članku 83. ZC-a ovlašten za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Dubrovačko-neretvanske županije te odlučuje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama, obavlja poslove redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta te brine i odgovara u smislu izvora sredstava za financiranje javnih cesta te obavlja poslove ostvarivanja zaštite i razvoja javnih cesta te nastupa u ime i za račun Republike Hrvatske. Člankom 3. stavkom 3. ZC-a propisano je da se na javnoj cesti može osnovati pravo služnosti i pravo građenja radi izgradnje građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme.

Pravo puta koje je predmet ovog postupka, proizlazi iz članaka 28. i 29. ZEK-a i *ex lege* pripada infrastrukturnom operatoru koji je izgradio elektroničku komunikacijsku infrastrukturu na nekretninama iz čl. 27. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od uvjeta propisanih čl. 28. st. 1. ZEK-a. Nastavno na navedeno, a kako je u ovom postupku nesporno utvrđeno da HT ima pravo puta na javnim cestama na kojima ima izgrađenu EKI, to i pravo na naknadu za pravo puta propisano

člankom 28. ZEK-a, nesporno pripada vlasniku nekretnine na kojoj se nalazi EKI HT-a, koji podnošenjem zahtjeva HAKOM-u, izražava svoju volju za ostvarivanje prava na naknadu za pravo puta. Navedeni stav je potvrdio VUS u presudi: UsII-166/18 i UsII-232/18.

HAKOM je stava, a kako to i proizlazi iz očitovanja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva državne imovine, da odredbe ZC-a nije moguće tumačiti na način da iste isključuju članke 27. – 29. ZEK-a, te da pravo puta po svom sadržaju u bitnom odgovara pravu služnosti vodova na javnoj cesti, a što je jedan od izvora financiranja javnih cesta propisan člankom 86. ZC-a. Temeljem članka 93. ZC-a naknada za osnivanje prava služnosti na javnim cestama uplaćuje se u korist pravne osobe koja održava ceste. Dakle, kako je Republika Hrvatska temeljem ZC-a ovlastila županijske uprave za ceste na ubiranje naknade za pravo služnosti na županijskim cestama, HAKOM je stava da se ovlaštenikom prava na ostvarivanje naknade za pravo puta u smislu članka 28. ZEK-a, ima smatrati pravna osoba koja upravlja tom cestom, jer je upravo Republika Hrvatska, kao vlasnik županijskih i lokalnih cesta, zakonom ovlastila ŽUC da u njezino ime ostvaruje vlasničke ovlasti. Slijedom navedenog, stav je HAKOM-a kako je ŽUC ovlašten i za podnošenje zahtjeva u ovom predmetu i primanje naknade za pravo puta.

Datum od kojeg teče pravo na naknadu za pravo puta

Odnosi među strankama bili su riješeni Ugovorom br. F4.1-411/13 o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama na području Dubrovačko-neretvanske županije od 30.12.2013. i Aneksom 1. Ugovora o osnivanju prava služnosti br. F4.1-411/13 na županijskim i lokalnim cestama na području Dubrovačko-neretvanske od 10.12.2014. (dalje: Ugovor i Aneks 1 Ugovora). HAKOM je izvršio uvid u Ugovor, Aneks 1 Ugovora, Izjavu o otkazu Ugovora i Aneksa 1 Ugovora te povratnicu iz koje je vidljivo da je HT zaprimio izjavu o otkazu 11.03.2019.

Temeljem članka 212. ZOO, kojim je propisano ako trajanje obveznog odnosa nije određeno (čl. 12. Ugovora), svaka strana ga može okončati otkazom, koji se može dati u svako doba, samo ne u nevrijeme. Stoga je HAKOM utvrdio pravo ŽUC-a na naknadu za pravo puta od 11. ožujka 2019., odnosno od trenutka od kada stranke više nemaju ugovorom uređene odnose, u skladu s praksom Suda cit.: „*Prema ocjeni ovog Suda, u postupku utvrđivanja obveze plaćanja naknade za pravo puta, sama izjava o otkazu ugovora predstavlja dokaz o nepostojanju drugog prava na nekretnini u smislu zapreke za utvrđivanje naknade o pravu puta u ovom postupku. Stoga nije osnovan navod tužitelja kako je tuženik pogrešno zaključio da ugovor o služnosti više ne proizvodi pravne učinke, budući spisu predmeta prileži dokaz o otkazu navedenog ugovora.*“ Ovaj stav Suda potvrđen je u nizu presuda, poslovni broj: UsII- 282/18, UsII-130/17, UsII-351/17, UsII-278/18-7, UsII-242/18 i UsII-232/18.

Visina naknade za pravo puta

Visina naknade za pravo puta utvrđena je uzimajući u obzir količinu, vrstu i prostorni položaj EKI na svakoj pojedinoj katastarskoj čestici prema podacima koje je HT dostavio u Elaboratu, a koje se koriste za pristup, postavljanje, korištenje, popravlanje i održavanje EKI, primjenjujući iznos naknade propisan člankom 7. st. 1. i člankom 6. stavkom 2. Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN br. 152/11, 151/14 i 95/17, dalje: Pravilnik) i uz način obračuna kako je navedeno u članku 7. stavcima 2), 3), i 4) Pravilnika.

Ukupni iznos naknade za pravo puta za prvu godinu plaća se u roku određenom rješenjem. Sukladno ovom rješenju HT mora dostaviti detaljan obračun s podacima koji su primijenjeni i

dostaviti dokaz o uplati, a prilikom obračuna potrebno je koristiti Tablicu 1, Dodatak 2 Pravilnika. Sukladno članku 12. stavku 1. točki 11., članku 28. stavku 6. i 4. i članka 29. stavku 1. ZEK-a i članku 5. Pravilnika, HAKOM je riješio kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu rješenja. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana primitka ovog rješenja.

RAVNATELJ

mr. sc. Miran Gosta

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb - osobnom dostavom
2. Odvjetnički ured xx, 51000 Rijeka - poštom s povratnicom
3. U spis